

PERSBERICHT

Publicatiedatum: 24 maart 2021

Open bodemindex: transparante meetmethode voor meten bodemkwaliteit

Een consortium met NMI, Wageningen University & Research en FarmHack ontwikkelt een transparante meetmethode voor het meten en beoordelen van de bodemkwaliteit. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met boeren uit heel Nederland, van melkveehouder tot akkerbouwer. Initiatiefnemer van deze meetmethode, de Open bodemindex, is de zogenoemde Bodemcoalitie, die bestaat uit Rabobank, a.s.r. en waterbedrijf Vitens.

Voor het beheer en de verdere ontwikkeling van de Open bodemindex hebben de drie bedrijven uit de Bodemcoalitie een stichting opgericht om de onafhankelijkheid van de tool te waarborgen. Naast Rabobank, a.s.r. en Vitens is ook het NAJK lid van het stichtingsbestuur, om zo de belangen van de primaire agrarische sector te vertegenwoordigen. Die samenwerking vormt de motor om vanuit gezamenlijke belangen de Nederlandse bodem- en grondwaterkwaliteit te verbeteren en te verduurzamen door het inzicht in de bodemkwaliteit en kennis ervan te vergroten. Het bestuur van de stichting wordt bijgestaan door een Raad van Deskundigen die bestaat uit: Simon Moolenaar, head of science & education Commonland; Frank Verhoeven, eigenaar van Boerenverstand; Mirjam Hack, teamleider Bodem, Water en Landgebruik bij Wageningen Environmental Research; Janjo de Haan, bodemkundige en agronoom bij Wageningen Plant Research; Aad Termorshuizen, bodembiooloog bij BodemPlant; Claude van Dongen, bodemkundige en boer, voorheen LTO portefeuille bodem en water.

Transparante en heldere meetmethode

Elke boer weet: goede landbouwbodem moet je beheren, anders gaat deze in kwaliteit achteruit. Maar tegelijkertijd is de kwaliteit van bodem een vaag begrip. Bovendien wordt de bodem bepaald door allerlei chemische, fysische en biologische processen, wat het beheren én beoordelen ervan moeilijk maakt. Om toch voor eens en voor altijd een eenduidige uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van bodem en water, staken in 2018 diverse bodemdeskundigen de koppen bij elkaar. 'Samen bedachten we een manier om bodemfuncties te kunnen meten en te beoordelen, uitgedrukt in afstand tot de gewenste situatie', vertelt Gerard Ros van het NMI. 'Daardoor ontstaat er een transparante en heldere methode, uitgedrukt in cijfers, die voor iedereen begrijpelijk is. Dit noemen we de Open bodemindex: de eerste standaard voor het meten en interpreteren van de bodemkwaliteit van agrarische percelen.'

Werkwijze Open bodemindex

Ros: 'Voor het bepalen van de agrarische bodemkwaliteit maakt de Open bodemindex gebruik van 21 bodemfuncties die relevant zijn voor een boer. Denk aan het leveren van nutriënten en water, de opbouw van organische stof, en het bieden van ziekteverendheid.' De index kent een beoordeling toe aan deze bodemfuncties. Uiteindelijk kan elk perceel in Nederland hiermee een beoordeling krijgen. 'En de rekenmethode erachter is openbaar, waardoor iedereen kan meekijken en meedenken', aldus Ros. 'Door deze zogenoemde open source-opzet kan alle informatie die wetenschappelijk valide is continu worden toegevoegd.'

De Open bodemindex is voor álle land- en tuinbouwsectoren ontwikkeld, van melkveehouder tot akkerbouwer. Sinds het begin zijn verschillende boeren verspreid door Nederland betrokken bij de ontwikkeling. Een kleine kerngroep levert actief feedback over het gebruik.

'Op dit moment schalen we op met het 'peloton'. Met een grote groep van in eerste instantie 200 en later dit jaar 1000 boeren en tuinders creëren we massa, zodat de mogelijkheid ontstaat om percelen te gaan vergelijken met een grotere groep gebruikers', legt Ros uit. Dit gebeurt allemaal op basis van vrijwilligheid en worden er geen gegevens ongevraagd met anderen gedeeld. Boeren en tuinders kunnen zich via de website openbodemindex.nl aanmelden en een eigen Open bodemindex score (OBI-score) berekenen.

Belang initiatiefnemers

De initiatiefnemers sloten elk vanuit een eigen motief aan. Carin van Huët-Laan, directeur Food en Agri Nederland bij Rabobank legt uit welk doel de bank voor ogen heeft: 'Wij zoeken een manier om boeren inzicht te geven in de kwaliteit van hun bodem en we willen handelingsperspectief bieden om deze zo nodig te kunnen verbeteren.' A.s.r. zet zich als grondbelegger in voor een duurzame sector waar vruchtbare grond ook voor de volgende generaties boeren beschikbaar blijft. Dick van den Oever, directeur landelijk vastgoed bij a.s.r. real estate, benadrukt: 'de Open bodemindex is een uniek product van Nederlandse bodem dat door de enorme kennis van boeren en wetenschappers tot stand is gekomen. Het geeft nog maar eens aan hoe leidend Nederland kan zijn in de verduurzaming en welke gepassioneerde rol onze boeren daarin spelen.' Voor Vitens is een goede bodem belangrijk voor het filteren van schoon drinkwater. Jelle Hannema van Vitens: 'De bodem herbergt de bron van ons drinkwater namelijk grondwater. Een gezonde bodem betekent gezonde grondwaterbronnen door de filterende werking van de bodem. De index geeft ons meer inzicht in de kwaliteit van de bodem waar zowel boeren als Vitens van kunnen profiteren.'

Verantwoord bodembeheer belonen

De Open bodemindex helpt agrariërs bij het toekomstbestendig en vitaal houden van hun sector. Agrariërs kunnen met de informatie uit de Open bodemindex hun eigen technische prestaties verbeteren. Denk aan de keuze voor de beste bemesting, gewassen of het juiste machinegebruik. Ook kunnen ze de op langere termijn de opbrengstprijzen van hun producten verhogen. Bijvoorbeeld doordat een afnemer een hogere prijs betaalt wanneer een boer aantoonbaar op een verantwoorde manier de bodem beheert. Ook zal het gemeenschappelijk landbouwbeleid zich vanaf 2023 meer richten op vergroening. Boeren zullen voor subsidie dus meer moeten voldoen aan bepaalde duurzaamheidsprestaties. Het inzetten van de Open bodemindex kan ze helpen om hieraan te kunnen voldoen om voor subsidies in aanmerking te komen.

Noot voor de redactie

- In deze video vertellen de initiatiefnemers van de Bodemcoalitie over de Open bodemindex: https://www.youtube.com/watch?v=Q7eoGxQ_Vs4
- In deze video deelt boer Hidde Jolink zijn ervaringen met de Open bodemindex: https://www.youtube.com/watch?v=TrlnV9_fTgo

Neem voor meer informatie contact op met:

Claire Swart, woordvoerder Vitens, claire.swart@vitens.nl, 0622467693

Jordi van Baardewijk, woordvoerder a.s.r., jordi.van.baardewijk@asr.nl, 06-51266359

Leendert Jan Onnes, woordvoerder NAJK, lonnes@najk.nl, 06-36347004

Kim Grimpe, woordvoerder Rabobank, kim.grimpe@rabobank.nl, 06-24216184

